

ԳԱՌԱՎԱՐԶԱԿԱՆ ԿԱՐԳԱՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Засимъ Министерство Внутреннихъ Дѣлъ
передаетъ эти доходы, а равно и суммы,

Ազա Ներքին Գործոց Մինիստրութիւնը
յանձնում է այդ եկամուտները, նոյնպէս և
այն զտւմարները, որոնք գոյացել են նրա վե-
րահանգողութեան տակ մտած դրամագումարնե-
րից, զանազան ցոյց անուաններէն

и III. Въ измѣненіе Высочайше утвержденнаго 26 Марта 1898 г. положенія Комитета Министровъ постановить:

предоставить Министрамъ Земледѣлія и Государственныхъ Имуществъ, Внутреннихъ Дѣлъ и Народнаго Просвѣщенія, по принятіи, на основаніи изложенныхъ въ ст. 1 настоящаго положенія правилъ, имуществъ армяно-григоріанской церкви въ казенное управленіе, привести въ извѣстность по взаимному соглашенію имущества, коими обезпечивалось бы существованіе принятыхъ въ вѣдѣніе Министерства Народнаго Просвѣщенія школъ, и затѣмъ: а) указать тѣ имущества, которыя необходимо оставить для непосредственныхъ потребностей училищъ, и б) опредѣлить, соотвѣтственно доходности остальныхъ имуществъ, размѣръ денежныхъ суммъ, подлежащихъ ежегодно передачѣ въ домъ-школу народнаго просвѣщенія на содержаніе указанныхъ выше училищъ.

ПРАВЛА

1. Свѣдѣнія объ имуществѣхъ армяно-григоріанской церкви, подлежащихъ, на основаніи Высочайше утвержденнаго 12 іюня 1903 г. положенія Комитета Министровъ, изытыю изъ вѣдѣній духовныхъ установленій, передаются: въ предѣлахъ европейской Россіи—изъ Министерства

Ժողով տալիս Երկրապետությանն և Պետական
Հայրաձայնների, Ներքին Գործոց և Ժողովրդա-
կան Լուսավորության Մինիստրներին, որ
նախքան այս հանձնադրության 1 յոգևածամբ
տառով բերած կանոնների հիման վրա: ընդուն-
ենելով հանդերձ հայ-լուսավորչական եկեղեցու
կալուածները արքունական կառավարութեան
տակ, փոխադարձ համաձայնութեամբ յայտնի
կացուցանեն այն կալուածները, որոնք պէժաք
է՝ ապահովեն Ժողովրդական Լուսավորութեան
անհջութեան տակ առնուած դպրոցների զոյ-
նութիւնը և յետոյ՝ ա) ցայց տան այն կալուածո-
ւոցը, որոնց անհրաժեշտ է թողնել դպրոցների
անմիջական կարիքների համար, բ) որոշյա-
ն համապատասխան միացած կալուածների աբ-
դիկները, դրամական գումարների այն չափը,
որ իւրաքանչիւր ետարի պէժաք է յանձնուել
Ժողովրդական Լուսավորութեան վարչութեանը՝
փոխդրչիկով դպրոցների պահպանութեան հա-
մար:

4 5 6 7 8 9

Հայ-լուսաւորչական եկեղեցու կայուածները եւ
դրամագլուխները պատշաճաւոր Մինասրուքիւն-
ների տեսչութեանը յանձնելու կարգի մասին:

1) Տեղեկություններ հայալուսավորչական եկեղեցու այն կառուածների մասին, որոնք, Միջնադարերի կալիքաւոր 1903 թուի յունիսի 12-ին Բաբաճար գոյն հաստատուած որոշման հիման վրայ, ենթակալ են հողերը տեղաւորելիք հանդիւրդուն, յանձնարում են՝ Սերոսպական Ռուսաստանի սահմաններում Ներքին Դործերի Մինիստրութիւնի Միջնադարում թեանք և զետեղելի կալուածների Ներքին Դործութեանը և ենթակալ աղղ կալուածների տեղի համեմատ, Նահանգապետներին և Գաղապետ

Внутренних Дѣлъ въ Министерство Земледѣлія и Государственныхъ Имуществъ и подлежащимъ, по мѣсту нахождения сихъ имуществъ, Губернаторамъ и Градоначальникамъ, а по епархіямъ, входящимъ въ предѣлы Кавказскаго края, изъ управленія Главноначальствующаго — уполномоченному Министра Земледѣлія и Государственныхъ Имуществъ на Кавказѣ и мѣстнымъ Губернаторамъ и Начальникамъ областей. Министерство Земледѣлія и Государственныхъ Имуществъ и уполномоченный сего Министерства на Кавказѣ передаютъ полученныя ими свѣдѣнія въ подвѣдомственные имъ губернскаго управления.

2. По мѣрѣ полученія на мѣстѣ означенныхъ свѣдѣній въ видѣ вѣдомостей, извлеченныхъ изъ послѣднихъ отчетовъ Священнаго Синода, Губернаторы по соглашенію съ управляющими Государственными Имуществами дѣлаютъ одновременно распоряженіе о командированіи подвѣдомственныхъ имъ доверенныхъ должностныхъ лицъ для совмѣстнаго пріема изъ вѣдѣнія армяно-григоріанскихъ духовныхъ установленій церковныхъ имуществъ и капиталовъ, снабжая означенныхъ лицъ надлежащими указаніями, формальными предположеніемъ и образцами пріемныхъ протоколовъ и описей.

3. Въ каждомъ городѣ и уѣздѣ пріемъ недвижимыхъ имуществъ и капиталовъ начинается преимущественно съ имѣній, которыя отличаются своей значительностью.

4. Указанные чиновники, по прибытіи на мѣсто, приглашаютъ, для содѣйствія въ порученномъ имъ дѣлѣ, представителя мѣстной полиціи, мѣстнаго армяно-григоріанскаго благочиннаго, если таковой имѣется, а также то духовное лицо или представителя того духовнаго установленія, въ вѣдѣніи коего находится принимаемое имущество, а кромѣ того: въ городахъ представителя городского общественаго управленія, а въ сельскихъ мѣстностяхъ — не менѣе двухъ стороннихъ добросовѣстныхъ изъ мѣстныхъ жителей и сельского старшину. При пріемѣ имуществъ церковныхъ долженъ находится епитиморъ или староста, въ непосредственномъ управленіи коего состоитъ все церковное имущество (ст. 1225 Уст. дух. дѣлъ иностр. исповѣд., изд. 1896 г.).

5. Приступая къ обозрѣнію подлежащихъ пріему имуществъ, уполномоченныя на это лица требуютъ прежде всего предъявленія имъ ктитормъ, настоятелямъ монастыря или начальствующимъ въ духовномъ установленіи лицомъ инвентарныхъ описей всему церковному или монастырскому, а также семинарскому и иному имуществу, и установленныхъ ст. 1226 Уст. дух. дѣлъ иностр. исповѣданій шнуровыхъ книгъ, а также плановъ, контратовъ, подлинныхъ документовъ на владѣніе, долговыхъ обязательствъ, квитанцій на вклады и капиталы или книжки сберегательной кассы, а также другихъ актовъ, относящихся до состоящихъ въ вѣдѣніи церкви имѣній, долговыхъ обязательствъ и капиталовъ.

Примѣчаніе. За отсутствіемъ въ большей части армяно-григоріанскихъ монастырей монашествующей братіи и установленныхъ закономъ (ст. 1235 Уст. дух. дѣлъ иностр. исповѣд.) монастырскихъ правленій, надлежитъ, при данныхъ условіяхъ, предварительно выѣзда на мѣсто для пріятія имущества, истребовать вышеуказаннымъ порядкомъ предъявленіе документовъ и описей изъ мѣстныхъ епархіальныхъ Консисторій, въ коихъ сосредоточены по закону означенныя свѣдѣнія.

6. По повѣркѣ означенныхъ описей и документовъ, уполномоченные приступаютъ къ пріятію самаго имущества при чемъ наблюдается:

а) городскія дома, лавки, каравансарай, мельницы, винныя подвалы и другія хозяйственныя сооруженія, за исключеніемъ жилыхъ строеній и помѣщеній, а также хозяйственныхъ складовъ и построекъ, оставаемыхъ въ распоряженіи духовен-

ства для его нуждъ, принимаются со всѣмъ принадлежащимъ къ нимъ инвентаремъ и съ состоящею подъ ними землею.

б) дачныя помѣщенія Патріарха-Католикоса и епархіальныхъ начальниковъ, гдѣ таковыя издавна имѣются, съ прилегающими къ нимъ садами, огородами и рощами, оставляются въ вѣдѣніи означенныхъ духовныхъ лицъ;

в. в. земельныхъ имѣній, какъ пахатныхъ, такъ и лѣсныхъ принимаются съ имѣніемъ все орудія производства, по скоту, хлѣбъ и другія наличныя хозяйственные запасы оставляются въ пользу лицъ и учреждений, изъ вѣдѣнія коихъ означенныя имѣнія изымаются;

г) если земельныя угодія, состоящія во владѣніи церкви или духовнаго установленія, превышаютъ установленную закономъ 3-хъ десятичную норму въ незначительной степени и по отграниченіи не могутъ составить самостоятельной хозяйственной единицы, то излишки эти, впродѣ до особаго распоряженія, пріему не подлежатъ, о чемъ и надлежитъ пояснить въ протоколѣ, и

д) изъ капиталовъ подлежатъ пріему все процентныя бумаги, закладныя на недвижимости и долговныя обязательства, а изъ наличныхъ церковныхъ денегъ все въ круглыхъ сотняхъ сверхъ тысячи рублей. Излишекъ оставляется на текущіе церковныя расходы, о чемъ надлежитъ пояснить въ пріемномъ протоколѣ.

7. По тщательномъ осмотрѣ въ натурѣ принимаемаго отъ церкви и духовныхъ установленій имущества, уполномоченные составляютъ, по данному имъ образцу, и за подписаніемъ лицъ, участвовавшихъ при пріемѣ и осмотрѣ имущества, подробный въ двухъ экземплярахъ протоколъ о пріемѣ оного, затѣмъ, передавъ описанное недвижимое имущество, съ принадлежностями, уполномоченному на то должностному лицу Управленія Государственныхъ Имуществъ, доносятъ о томъ немедленно Губернатору и мѣстному управленію, представляя при томъ, для доставленія Министрамъ Внутреннихъ Дѣлъ и Земледѣлія и Государственныхъ Имуществъ, по принадлежности, описи дѣйствительно принятаго имущества. Документы на капиталы и самыя капиталы, гдѣ таковыя окажутся, представляются Губернаторамъ для пересылки въ депозиты Министерства Внутреннихъ Дѣлъ по Департаменту Духовныхъ Дѣлъ Иностранныхъ Исповѣданій.

8. Если недвижимое имѣніе данной церкви или духовнаго установленія расположено въ другомъ уѣздѣ или губерніи, то уполномоченные, по истребованіи надлежащихъ на оное документовъ и описей, представляютъ таковыя мѣстному Губернатору для отсылки Начальнику той губерніи, гдѣ расположено имѣніе, для дальнѣйшихъ распоряженій о его пріемѣ.

9. Если принятое имущество или часть оного сдана въ аренду или въ пользованіе по договору или по существующему мѣстному обычаю, то сьемщики или арендаторы извѣщаются о пріемѣ сихъ имуществъ въ завѣдываніе казны и предупреждаются, чтобы слѣдующіе съ нихъ платежи вносили впродѣ въ подлежащія казначейства, съ точнымъ указаніемъ ответственнаго депозита, а взносы натурою лицу уполномоченному на управленіе принятымъ имѣніемъ.

10. Все расходы по передачѣ упомянутыхъ имуществъ въ вѣдѣніе Министра Земледѣлія и Государственныхъ Имуществъ производится изъ мѣстныхъ кредитовъ на командировки, съ возмѣщеніемъ произведенныхъ расходовъ изъ суммы, подлежащей отчисленію въ количества 10 процентовъ изъ дохода съ недвижимыхъ имуществъ армяно-григоріанской церкви, а по пересылкѣ и переводу капиталовъ въ вѣдѣніе Министра Внутреннихъ Дѣлъ за счетъ сихъ капиталовъ.

Директоръ Департамента Духовныхъ Дѣлъ Иностранныхъ Исповѣданій (подписалъ)

Московск.

ства для его нуждъ, принимаются со всѣмъ принадлежащимъ къ нимъ инвентаремъ и съ состоящею подъ ними землею.

б) дачныя помѣщенія Патріарха-Католикоса и епархіальныхъ начальниковъ, гдѣ таковыя издавна имѣются, съ прилегающими къ нимъ садами, огородами и рощами, оставляются въ вѣдѣніи означенныхъ духовныхъ лицъ;

в. в. земельныхъ имѣній, какъ пахатныхъ, такъ и лѣсныхъ принимаются съ имѣніемъ все орудія производства, по скоту, хлѣбъ и другія наличныя хозяйственные запасы оставляются въ пользу лицъ и учреждений, изъ вѣдѣнія коихъ означенныя имѣнія изымаются;

г) если земельныя угодія, состоящія во владѣніи церкви или духовнаго установленія, превышаютъ установленную закономъ 3-хъ десятичную норму въ незначительной степени и по отграниченіи не могутъ составить самостоятельной хозяйственной единицы, то излишки эти, впродѣ до особаго распоряженія, пріему не подлежатъ, о чемъ и надлежитъ пояснить въ протоколѣ, и

д) изъ капиталовъ подлежатъ пріему все процентныя бумаги, закладныя на недвижимости и долговныя обязательства, а изъ наличныхъ церковныхъ денегъ все въ круглыхъ сотняхъ сверхъ тысячи рублей. Излишекъ оставляется на текущіе церковныя расходы, о чемъ надлежитъ пояснить въ пріемномъ протоколѣ.

7. По тщательномъ осмотрѣ въ натурѣ принимаемаго отъ церкви и духовныхъ установленій имущества, уполномоченные составляютъ, по данному имъ образцу, и за подписаніемъ лицъ, участвовавшихъ при пріемѣ и осмотрѣ имущества, подробный въ двухъ экземплярахъ протоколъ о пріемѣ оного, затѣмъ, передавъ описанное недвижимое имущество, съ принадлежностями, уполномоченному на то должностному лицу Управленія Государственныхъ Имуществъ, доносятъ о томъ немедленно Губернатору и мѣстному управленію, представляя при томъ, для доставленія Министрамъ Внутреннихъ Дѣлъ и Земледѣлія и Государственныхъ Имуществъ, по принадлежности, описи дѣйствительно принятаго имущества. Документы на капиталы и самыя капиталы, гдѣ таковыя окажутся, представляются Губернаторамъ для пересылки въ депозиты Министерства Внутреннихъ Дѣлъ по Департаменту Духовныхъ Дѣлъ Иностранныхъ Исповѣданій.

8. Если недвижимое имѣніе данной церкви или духовнаго установленія расположено въ другомъ уѣздѣ или губерніи, то уполномоченные, по истребованіи надлежащихъ на оное документовъ и описей, представляютъ таковыя мѣстному Губернатору для отсылки Начальнику той губерніи, гдѣ расположено имѣніе, для дальнѣйшихъ распоряженій о его пріемѣ.

9. Если принятое имущество или часть оного сдана въ аренду или въ пользованіе по договору или по существующему мѣстному обычаю, то сьемщики или арендаторы извѣщаются о пріемѣ сихъ имуществъ въ завѣдываніе казны и предупреждаются, чтобы слѣдующіе съ нихъ платежи вносили впродѣ въ подлежащія казначейства, съ точнымъ указаніемъ ответственнаго депозита, а взносы натурою лицу уполномоченному на управленіе принятымъ имѣніемъ.

10. Все расходы по передачѣ упомянутыхъ имуществъ въ вѣдѣніе Министра Земледѣлія и Государственныхъ Имуществъ производится изъ мѣстныхъ кредитовъ на командировки, съ возмѣщеніемъ произведенныхъ расходовъ изъ суммы, подлежащей отчисленію въ количества 10 процентовъ изъ дохода съ недвижимыхъ имуществъ армяно-григоріанской церкви, а по пересылкѣ и переводу капиталовъ въ вѣдѣніе Министра Внутреннихъ Дѣлъ за счетъ сихъ капиталовъ.

Директоръ Департамента Духовныхъ Дѣлъ Иностранныхъ Исповѣданій (подписалъ)

е) Государственный казначейскій и казначейскій департаментъ, въ вѣдѣніи коего находятся государственныя капиталы, а также капиталы, принадлежащіе Государственному банку, оставляются въ вѣдѣніи означенныхъ департаментовъ и банковъ, съ тѣмъ, чтобы таковыя капиталы, по распоряженію означенныхъ департаментовъ и банковъ, могли быть обращены въ пользу означенныхъ духовныхъ лицъ;

ж) Золотыя и серебряныя монеты, находящіяся въ вѣдѣніи означенныхъ духовныхъ лицъ, оставляются въ вѣдѣніи означенныхъ лицъ, съ тѣмъ, чтобы таковыя монеты, по распоряженію означенныхъ лицъ, могли быть обращены въ пользу означенныхъ духовныхъ лицъ;

з) Если означенныя имѣнія, по распоряженію означенныхъ духовныхъ лицъ, должны быть обращены въ пользу означенныхъ духовныхъ лицъ, то таковыя имѣнія, по распоряженію означенныхъ духовныхъ лицъ, должны быть обращены въ пользу означенныхъ духовныхъ лицъ;

и) Если означенныя имѣнія, по распоряженію означенныхъ духовныхъ лицъ, должны быть обращены въ пользу означенныхъ духовныхъ лицъ, то таковыя имѣнія, по распоряженію означенныхъ духовныхъ лицъ, должны быть обращены въ пользу означенныхъ духовныхъ лицъ;

к) Если означенныя имѣнія, по распоряженію означенныхъ духовныхъ лицъ, должны быть обращены въ пользу означенныхъ духовныхъ лицъ, то таковыя имѣнія, по распоряженію означенныхъ духовныхъ лицъ, должны быть обращены въ пользу означенныхъ духовныхъ лицъ;

л) Если означенныя имѣнія, по распоряженію означенныхъ духовныхъ лицъ, должны быть обращены въ пользу означенныхъ духовныхъ лицъ, то таковыя имѣнія, по распоряженію означенныхъ духовныхъ лицъ, должны быть обращены въ пользу означенныхъ духовныхъ лицъ;

м) Если означенныя имѣнія, по распоряженію означенныхъ духовныхъ лицъ, должны быть обращены въ пользу означенныхъ духовныхъ лицъ, то таковыя имѣнія, по распоряженію означенныхъ духовныхъ лицъ, должны быть обращены въ пользу означенныхъ духовныхъ лицъ;

н) Если означенныя имѣнія, по распоряженію означенныхъ духовныхъ лицъ, должны быть обращены въ пользу означенныхъ духовныхъ лицъ, то таковыя имѣнія, по распоряженію означенныхъ духовныхъ лицъ, должны быть обращены въ пользу означенныхъ духовныхъ лицъ;

Մակեդոնիայի աւերումը. Աւարառութիւններ, բռնադատութիւններ, գիւղերի հրդեհներ—անայտ օրվայ իրերած լուրեր: Թիւրքերը սիրածեմատիկ կերպով խոյս են տալիս զինաւորված ապստամբների հետ ընդհարվելուց: Նրանց բոլոր ուշադրութիւնը կենտրոնացած է գիւղերի, դպաստի և ջրաղացների վրա: Ոռոգող և անառայտացան ձերերը, կանայք և երիտանդ ընկնում են զինւորների և քաղիքապետների սրերի հարուածներին տակ, երիտաւորդ կանայք և աղջիկներ ենթարկվում են բռնաբարութեան և ընկնում են թիւրքական հարեմները. ցանքերը այրվում են, տաւարը աւարի է առնում, ջրաղացները քանդվում են: Ինչպէս հաղորդում է «АВТОНОМІЯ» լրագիրը, ամբողջ Թիւթայան վիլայէթը էր ամենաբարեբեր մասով վերածվել է արդէն անապատի՝ աւարառութիւնների, հրդեհների և օգնառութիւնների

պատճառով թիրաքները, ինչպես միշտ, ինչպես
և Հայաստանում, հետևում են այն զարգացում-
կանության, որ ջնհն այն տարրը, որը կա-
րող է տալ նոր սերունդ՝ բարձրագույն պատե-
րազմի համար բանակարություն հետ: Այժմ
այլ ևս ոչ մի կասկած չի կայ, որ թիրաքիան
կուռում է ոչ թե ապստամբների խմբերի հետ,
այլ զբաղված է միայն գլխավոր ջնհնով խա-
ղաղ ազգաբնակչությանը, որ կազմում է ժո-
ղովրդի գերակշռ մասը: Ինչ վերաբերում է
կառող մասին, թիրաքները կարծում են, որ
արդեն հարգելի են, ցանկանալով փայտանք, գի-
ղերի աշխատանքները բաժանել են զինաթափ
անելու նպատակով: Երբեք չեն կարող պաշար
և ապստամբություն, նրանք անկարող կը լինեն
երկար դիմանալու:

«Berliner Tageblatt» լրագրին գրում են
վլադիմիրյան, որ այստեղի գիտությունական
շրջանները սկսել են տեսիլ լուրջ նայել գոր-
ծերի գրություններ վրայակենալ թերակազմ-
ված Բեռլինի վրա: Կառված են եկել որ
Բ. Դուռը անընդունակ է ճշգրիտ ապստամ-
բությունը, և հարց է ծագում, թե արդե՞ք չը
պետք է թողնել անհայտի գրություններ լու-
ծումը գեղեցիկ, թույլատրելով թիրաք-բարձր-
ական պատերազմը: Ձեռն կասկածում, որ
թիրաքները գերակշռում կը համաձայնի
պատերազմի անհայտ շարժումներ են, որ հարա-
ւային Ունգարիայում տեղի ունեցած գորա-
խաղերին, թիրաքաց զինաթափված կորոշ Եւր-
րի-փայտան, թիրաքաց զինաթափված միևնույն
որդին, առաջ արտառանգական կորոշների
շրջանում, որ իր նպատակը կարողանալու հա-
մարձում է սկսել հայտնաբերվել: Նա արդեն յայ-
տարաբար կը լինի, եթե պետությունները,
խաղաղություն պահպանելու նպատակով ճշ-
շում չը գործ դնեն Բ. Դուռն վրա:

Բեյրութում տեղի ունեցած յուզմունքներին
չառ չառով վերջ գրվեցին Բ. Դուռը շտա-
պով միջոցներ ձեռք առաւ, որովհետեւ չէր
զննվում խոշոր վարձատրություններ տալ Ամե-
րիկային: Լրագրները ասելով օգուտ են ըս-
տում՝ բնորոշում համար սիրիական այդ նշա-
նաւոր նաւահանգստի գրությունը, Բեյրութ-
ում 120,000 հայաք բնակիչներ կան, որոնց
մէջ շատերը զբիտոններ են թէ եւրոպա-
ցիներ և թէ թիրաքացիներ: Զարգում
28 միլիոններ և 38 եկեղեցիներ կան: Եւրոպան
չառ չառելու ունի Բեյրութում, և մեծ անկար-
գությունները լուրջ վնասներ կը հասցնեն:
Եւրոպացիները մտադիր են Բեյրութը սիրիայի
տեղի է դարձնում: Զբիտոնները շատ գուա-
նություններ հոգեմտականություն համար: Գա-
թիկները, յունացիները, ասորիները, և այլն,
բոլորը ունեն Բեյրութում զարգացում, որոն-
քներ, հիւանդանոցներ և այլն: Ինչպես յայտ-
նի է Բեյրութը խաղաղացիներ համար կանչ-
ված էր Դաւանաթիկ նախապաշտ Նազիմ-
փաշան:

ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

«Հ. Պոլսի» հեղափոխում են «Новое Время»
լրագրին, որ ասելով նրա արտաբերող արդեն
իսկ չեն օտանենալ պարբերի միջոցներ մա-
սին: Ընդհանուր գուժարը 735 միլիոն ֆրանկ
է: Գարտաթղթերի հանումը կը կատարվի 4.
Պոլսում, Բեյրութում, Վիեննայում, Լոնդոնում
և Պարիզում: Գործառնություններ ծախքերի հա-
մար վերցնում են 15 միլիոն Եկամտի ա-
ւելորդից 75% օտանում է թիրաքաց կառա-
վարությունը, իսկ 25%-ը «Dette Publique»-
ի Դաւանում: Երբեք չեն օտանում թիրաք-
ներին, որովհետեւ նրանք յոյս ունեն, որ այժմ
դուռն ունենալով, կարող են վերջացնել գործը
Բալկանեան թերակղզու վրա:

«Zeits» լրագրի 4. Պոլսի թղթակիցը գը-
րում է, որ թիրաքական անկեղ հետադուռն և
ազգաւ պատերազմական գործողությունները
սկսվեցին այն օրվէն, երբ 4. Պոլսի վերա-
դարձաւ գերմանական զեռապան Ծոն-Մարշալը:
որը նորաւանկ խորհրդակցում է սուլթանի
հետ: Նրան ներկայացնում են խորհուրդները
անկախած խաղաղութում են թիրաքներին:
Թիրաքայի օպատաղներին շարունակվում
է ազդի կարող: Գործառնություններ ծախքերի
Թիրաքիան միջոցներ է գտնում: Անատոլի-
յում կանգնած են պատերազմ 60 քաղաքում և
համայն են օպատում արշաւանք: Աղբիւրն-
գոյնի վրայվելում անկախագրիկ օպատու-
ներ են կատարվում, խմային կոտորածներ
են օղի ունենում: Տրամադրությունը Բոլա-
րիայում օտանալով և ճնշող է: Բոլաքական
կառավարությունը, չը նայելով իր խաղաղա-
պէր զիտաւորություններին, յայտնել է մեծ
պետություններ ներկայացուցիչներին, որ նա
այլ ևս չէ կարող անաւարտութիւնում նայել ըն-
դուն:

գաղութի կոտորածին թիրաքիայում և Բոլա-
քիան ատաղծում կը լինի միջամտել:

«Goz. Nar.» հետեւալ հեղափոխական տե-
ղեկություններն է հաղորդում Բորիս Սարա-
ֆովի, Մակեդոնիայի լիգնդական հերոսի մա-
սին:

«Ձը նայելով, որ թիրաքաց կառավարու-
թիւնը նշանակել է 35,000 ֆրանկ վարձա-
տրութիւն նրան, ով կը մատնի Սարաֆովին,
բայց մինչև վերջին ժամանակները Սարաֆովը
ճանապարհորդում էր Մակեդոնիայում, անա-
կնալ կերպով այստեղ և անտեղ յայտնվելով:
Սարաֆովը զէպրի ժամանակ, Սարաֆովը նայում
էր աղէտին Բերնարդեան կաթոլիկ վարդապետի
ձայնով հաղուստով: Ժողովուրդը անուանում
է նրան օտորարար Մակեդոնիայի թագաւոր:
Սրը նա զանվում էր Նիկոլոս առաջ վաճառականի
ձայնով հաղուստով: Նրան ճանաչեց սերը ու-
տիկանական կոմիտար Տօմէլը: Երբ ևս ձեռ-
քաղվեցին նրան—պատմում է Տօմէլը—նա չը
կորցրեց հոգեկան արամագրութիւնը և ժա-
տում էր: Գարող էր բանտարկել ինձ, ա-
սաց նա, բայց կը գտնվեի մարդիկ, որոնք
վրէժս կը լուծեն: Եթէ դուք ինձ կը մատ-
նէք թիրաքներին—ես կը կորչեմ, բայց չի կար-
չի այն գաղափարը, որին ես նուիրել եմ ամ-
բողջ կեանքս: Ես կանխեստանամ, բայց իմ ե-
տեկից դուրս կը գան ուրիշները:»

Թիրաքացիները որոշեցին չը յանձնել նրան
Թիրաքիային, այլ միայն հաղթել նրան օտա-
ման և նա անհետացաւ Բալկաններում: Մա-
կեդոնացիները պաշտում են Սարաֆովին: Իր-
քն ապստամբութեան ղեկավար: Նա այնպիսի
արժանաւորութիւններ ունի, ինչպէս ոգեա-
րութիւն, անվան քաղութիւն, ճկունութիւն
և կարողութիւն է նայի իսկ թշնամուն յար-
գանք ներշնչել դէպի իր անձը:

Ի մեծ գործառնութիւն Մակեդոնիայի ոչ
միայն յայտնի, այլ և ռուսները անձնական
նեղ և շահագործական ձայնովները գործած,
հակված են թիրաքիայի կողմը և իրանց հա-
մար օգտակար չեն համարում թիրաքիայի կո-
րուսար: Ռուսները նշանակաւ զիտաւորանե-
րից մինը: Ջուզֆայտ հետեւան է յայտնել
Վիեննայի «Neue Freie Presse» լրագրին: Նրա
կարծիքով պատերազմ չէ կարող ծագել թիրաք-
իայի և Բոլաքիայի մէջ, մինչև որ Բոլաքացի-
աւոր այդ չը զանկանայ: Եթէ Բոլաքիայի
աւալները պատերազմը սկսէ, թիրաքիան ուղ-
ղակ կը ճնշէ նրան թիրաքը—քնտիր գինւոր
է, բայց իրանց, օտարները Ասիայում ան-
օպատելի պահուստ ունի: Բոլաքները, սերբե-
րի, ռուսներին, յոյներին, ալբանացիներին շա-
հեր Բալկաններում զանազան են: Ինչ վերա-
բերում է Ռուսներին, նրա չափն է, որ
Թիրաքիան որքան կարելի է երկար գոր-
ծիւն ունենայ:

Բոլաքիական կառավարական օրդան
«Новъ Вѣстѣ» լրագրի, ի պատասխան համա-
րակութեան ատաղծական պահանջին՝ գինւոր-
ական միջամտութիւն անել ի նպատակ Մա-
կեդոնիայի, մի ամբողջ շաբա Նիկաուսներ
է օտար բերում ապագոցանելու համար, թէ
ինչու Բոլաքիան պէտք է աշխատէ խաղաղ-
ութիւնը պահպանել թիրաքիայի հետ: Բոլաք-
ական կառավարութիւնը, նկատում է լը-
րագրին, եթէ կարողանայ նայի իսկ յաղթան
Թիրաքիային, չէ կարող այնուամենայնիւ լու-
ծել Մակեդոնիական հարցը: Նայի իսկ յաղթա-
կան օպատերազմից յետոյ Բալկանեան թերա-
կղզու բախար կախված չի լինի Բոլաքիայից:
մեծ պետությունները իսկոյն իրանց ձեռքը
կանեն մակեդոնական հարցի լուծումը: Մեծ
պետությունները թող չեն տալ իրանց խոր-
հրդակցություններին մէջ Բոլաքական ոչ մի
ներկայացուցչին, որովհետեւ Բոլաքիան չէ
մասնակցում զանազաններին: Մեծ պետու-
թիւնները կը միջամտեն և կը լուծեն խնդիրը,
ինչպէս իրանք են կանխում և այդ լուծումը
բոլորովին կը հակառէ մեր շահերին:

ԻՍՏԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Մ Ա Ն Ր Ա Ն Կ Ա Ր

Երբ օր առաջ թիրաքի նախագահական դա-
տարանում քննվում էր մի փաթեթի դատա-
տանական գործ:

Մեղադրվում էր Սերգիւնիս անունով մի ե-
րիտասարդ՝ մի քանի գրակաների գործութեան
համար:

Բայց ինչ հանգամանքներում.
Գործութեան կատարվել էր հրդեհի միջոցին:
Այն ժամանակ, երբ թէ հրդեհէն ետքոված-
ները և էլ չըլլաւ անհետացել զբաղված են ե-
ղի մարդկանց օգնելու հոգով, այդ իսկ ժա-
մանակը մեղադրվողը յարմար առիթ է համա-
րել գործաւարտ: մի քանի գրականեր... և ընդ-
վել է:

Գործաւարտը եւս անկասկածեալ եւս եղել այդ
հրդեհին: Նա տեղի տեղի այդ տարվայ զար-
նանման գիշերը, մարտի 9-ին, թիրաքի
Մարաթիան կղզու վրա: Հրդեհը սկսվեց խա-
նութիւնների մէջքում և շատ կարճ միջոցում այն-
պէս օտանալ ու լուծուցաւ, որ երկու կար, թէ
մի գուցէ այդպէս բոլոր խանութները:

Բամի մի կողմից և փայտայ չինութիւն-
ները միւս կողմից նպատակով էին հրդեհի
զարգացման և տարածման: Խանութները,
երկու կողմից, որ հրդեհը կարող է անցնել և
իրանց կողմը, շատուում էին աղատել իրանց
ապրանքները:

Ով կարող էր՝ օգնում էր նրանց: Ապրանք-
ները գուրս էին բերում և դարձում փողոցի
ապահով անկանում:

Ես իմ ծանօթի հետ միասին մոտեցանք
հրդեհի տեղին: Տիրում էր մի անհարկաւոր
իրարանցում: Կարելի խոտում և լափում էր
ամենը, ինչ նրա բերանին էր ընկնում:

Խոտութեանը յուսանալով էին: Մէկի
ապրանքը, որ ոչ մի ընկերութեան մէջ ապա-
հովված չէր, կարճ միջոցում մոխիր դարձաւ:
Այն ու վախի ձայնը լցրել էր օդը:

Անա այդ խանութից ժամանակ մեղադր-
վող պարտի խեղճում միտք է ծագում թագ-
ցիկ մի քանի գրականեր:

Մակեդոն լինում են նկատողներ: Կաղմվում է
արձանագրութիւն և գործը յանձնվում է դա-
տարանին:

Մեղադրվող փորձեց դատարանում իրան
արդարացնել, բայց անաջող:

«Ես հարաւծ էի, առաջ նա, և գրակաները
վերցրել եմ անգիտակցաբար:»

Մակեդոն պէտք էր բացատրել, թէ ինչու նոյն
իսկ հարաւծ ժամանակ նա պէտք է ուրիշ
գրականեր վերցնէր:

«Ես հանգցնում էի հրդեհը, բացատրեց նա,
և կորցրել իմ գրական: Երբ այդ պատճառով
չէ վերցրել եմ ուրիշ գրականեր:

Մակեդոն նոր հարց էր ծագում, թէ ինչու
մեղադրվողը պէտք է վերցնէր ոչ թէ մէկ,
այլ մի քանի գրականեր և ինչու պէտք է նա
թագցիկ լինէր նայեալ մի սկրաւ:

Մեղադրվողը աշխատեց իրան արդարացնել,
այսպէս դատարանի համար այդ արդարացումը
նշանակութիւն չունեցաւ:

Դատարանը դատաւարանից մեղադրեալին
ուժ մամլով բանտարկութեան:

Դատարանի որոշումը առիթ եղաւ մի քանի
նկատողութիւնների:

«Երբ գրական համար, նկատեց մի տիկին,
ուժ մամլով բանտարկութեան, միթէ կտանի
է, շատ է խիտ:»

«Ընդհանուրով, նկատեց նա հարաւանու-
նին, ոչինչ խիտ ըստ չը կայ: Միթէ կարելի
է երակայնի: Եւս լի վրդովեցուցի բան, ըստ
այն, երբ մտնում ես, որ մարդիկ աղէտի
ժամանակ ոչ թէ աղէտի մասին են մտածում,
ոչ թէ մարդկանց օգնելու հոգով են զբաղ-
ված, այլ ընդհանուրով նրանց վնասելու դի-
տաւաններով և իրանց անձնական հաշիւները և
շահերը առաջ տանելու մտածումներով:

«Ճիշդ է, հաստատեց մի պարտի:

«Միթէ, շատանկեց երկրորդ խոսող կինը,
նայի իսկ աղէտի ժամանակ մարդկանց կրքերը
և շահերը չը պէտք է լինեն և տեղի տան աւելի
բարձր գոյացումներին:

«Մակեդոն, մէջ մտաւ մի օրիորդ, այդպի-
սիները բացատրութիւններ են:

«Եւ գոնեւթիւն Աստուծու, վրա բերեց
տիկինը: Եթէ աղպարի երեւոյթները բացատու-
թիւններ չը լինէին, այն ժամանակ աշխար-
հում ապրել չէր կարելի:

Ես մտաւրեցի ուրիշ դէպքեր, երբ մարդիկ
օգտվում են աղէտներից իրանց անձնական
առաջ տանելու համար, երբ մարդիկ հրդեհի
կրակի ու ծխի մէջ իրանց հաշիւներն են ու-
ղում դուռն: Ես մտածում եմ մէջ ընկալ:
Նորեքս իմ մանրակրթներից մէկում ես
մտաւարացի եղայ մի աղպարի դէպքով:
Եթէ որոնէր, դէպքեր շատ կը մտաւրեց-
նէր:

«ՄԵՐԱԿ» ՀՆՈՒԱԳԻՐՆԵՐ

ԵՐԱՆԱԿ ԳՈՐԾԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԵՐ

5 ԵՐԱՆԱԿՆԵՐԻ

ՍՈՑԻԱԼ Լրագրիները հրատարակում են յու-
զի հեղափոխութիւնը թիրաքական դադանութիւն-
ների մասին: Լոգնագրողը օտարութեան ընդ-
հանուր կոտորածի ժամանակ օգտաբանակու-
թեան մեծ մասը ոչնչացրած է:

ԼՈՆԴՈՆ: Ռուսաւորներ և Աստուրիան առա-
ջակութիւններ արին Անգլիային, որոնք ի-
րագործման դէպքում, թող են տալիս յուա-
րու, որ Մակեդոնիայում կարող կը վերահաս-
տաւորի Այդ պետութիւնները մտադիր են
օտարելու թիրաքիային, որ նա կատար ամէ
բէֆօրմները հենց որ այդ բանը հնարաւոր
կը լինի:

ԲԵՐԼԻՆ: Բեյրութից հաղորդում են այն
արտաւարդ միջոցների մասին, որ ձեռք է ա-
ռել Պետութեանը իր անձնական պաշա-
պանութեան համար: Թագաւորի նշաւարը կը
պաշտպանվի շվեյցարացի 12 թիկնապահ զին-
ւորներով: Սալա դետի վրա միշտ պատրաստ
կանգնած է մի նաւ, որ անհրաժեշտ դէպքում
տեղափոխել թագաւորին դէպի սահագրական
հողը: Նշաւարին լուսամուտի մօտ դրված է
սանդուղք:

ԲՈՒԴԱՊԵՏՏ: Հաղորդակցութեան ճանա-
պարհների միևնույն իշխան ինչպիսի եկաւ այն-
տեղ: Երկարակամ երկաթուղիները նայելու և
երկույնեան ճանապարհ ընկաւ դէպի Իտալիա:

Կ. ՊՈԼԻՍ: Այստեղ հասում 200 երիտասարդ
յոյներ, որոնք եկել են կամաւոր զինուոր
ստանելու այն զորքերի մէջ, որոնք կուռում են

ապստամբների դէմ: Ըստ երեւոյթին կը կաղմ-
վի առանձին կորպուս կամաւորներից՝ թիրաք
օֆիցերների հրամանատարութեան տակ:

ՎԻԵՆՆԱ: Այստեղ հասաւ Վիեննա կայսրը:
ԿԱԶԱՆ: Ներքին գործերի մինիստրը, մի օր
մնալով Կազանում, չորեքշաբթի ուղևորվեց դէ-
պի Սամարա:

ՆԻՇՆԻ-ՆՈՎՊՈՐՈԴ: Այսօր բացվում է ժո-
ղովրդական տունը, որ իր մէջ պարունակում
է թատրոն, գրադարան, ընթերցարան և ճա-
շարան՝ 2000 հոգու համար: Տունը նստել է
75,000 ռուբլի, նրան չինել է Նիժնի-Նովոգո-
րոդի սկզբնական կրթութիւն տարածող ըն-
կերութիւնը:

Կ. ՊՈԼԻՍ: Կիրի-Քիլիսէյի սանդակում, ալ-
րանագի ընդհանրի բառարանը հետաքննուց
յետոյ, սկսում է խաղաղութիւն տիրել: Առե-
տուրը վերակազմել է: Էկվաթիոն գիւղում, ուր
բնակվում են բոլաքներ և յոյներ, զինուոր-
ական խումբը առաջակից վերջիններին հե-
ռանալ գիւղից, ազգաբնակչութեան հնազանդ-
վեց, այդ ժամանակ զօրաւորութեան կրակ բա-
ցեց, որի ժամանակ սպանվեցին 15 յոյներ:

6 ԵՐԱՆԱԿՆԵՐԻ

ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳ: Եանիսայ և Տեանցիկը վառա-
դաւար են յայտարարված խուլքայի պատճա-
ռով:

ՉԵՄԵՐՆԱ: Սերբիական թագաւորի օգանու-
նութեան մասին եղած լուրերը բոլորովին ան-
հիմն են:

ԱԹԵՆԻ: Թիրաքական իշխանութիւնների կող-
մից հալածված ապստամբներից շատերը ա-
զատվեցին, փախչելով Թեսալիա:

ՎԻԵՆՆԱ: Վիեննա կայսրին երկաթուղու կա-
յարանում դիմաւորեց Ծրանց-Յօզֆի կայսրը,
որը գերմանական ֆելդմարշալի համազգեստ էր
հագած: Վիեննա կայսրը աւատարակեալ կաւա-
լերայի զենքերով չորերով էր: Արքաների հան-
դիպումը շատ սրտագին էր: Միապետները ու-
ղեւորվեցին դէպի Գոթթուրգ՝ ամբարի ոգևոր-
ված ռոյցերի ուղեկցութեամբ: Ժանապարհը
գեղեցիկ կերպով զարդարված է: Շինված են
երեք յաղթական կամարներ:

Կ. ՊՈԼԻՍ: Բ. Դուռն հաղորդագրութիւնը
ռուսական և աւստրո-ունգարական զեռապանու-
թիւններին մտնաւառնօրէն նկարագրում է
հրոսակաւանների կռիւները, որոնց ժամանակ
օպանված են 318 ապստամբներ: Երկաթուղու
թոււն մէջ ասվում է, թէ հաւանաւ գործու-
ղութիւնների չնորիւ հրոսակաւանները մեծ
մասամբ ցրված են:

Կ. ՊՈԼԻՍ: Այսօր կոտորածներ են օտարա-
գրեցին թիրաքական նոր փոխառութեան—21/2
միլիոն ֆունտ օտարութեան—համաձայնութիւնը:
Թիրաքական զինուորական վարչութիւնը Բօ-
վէյլերում պայման կապեց 77,000 կիրգորմ
անձու լիաճող պատրաստելու մասին:

ՍՈՑԻԱԼ: Գաղտնական տեղեկութիւնների
համեմատ թիրաքները այրել են Կատարիա ըս-
տաւոր, որ ունի 20,000 բնակիչ:

Կ. ՊՈԼԻՍ: Արդիւնաւորից օտարված տեղե-
կութիւնների համեմատ կրկի Բիլիոյ են հա-
սել 500 ապրիլ, որոնք օտանաւամօտ գիւղե-
րից բերել են թիրաք ընտանիքներ: Դրանք
տեղաւորված են շրջակայ գիւղերում: Բոլաք-
ական փախտակականներն ազատում են և
օտարվում են հայրենիք վերադառնալ: Կրկի
Բիլիոյի օտանալով մաքրելու համար ձեռք են
տանված

[illegible]